

Svar på skriftligt spörsmål SSS 483/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om finansiering för det samiska språkoraganet Sámi Giellagáldu

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 483/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Halmeenpää /gröna m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att säkerställa en permanent finansiering av Sámi Giellagáldu?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt Finlands grundlag har samerna som ursprungsfolk kulturell autonomi i sitt hembygdsområde i fråga om sitt eget språk och sin egen kultur. Samerna väljer ett sameting genom val. Sametinget har bland annat som uppgift att sköta ärenden som berör samernas eget språk och egen kultur. Sametinget verkar inom justitieministeriets förvaltningsområde och justitieministeriet beviljar sametinget allmänna bidrag. Sametinget beslutar om fördelningen av samernas medel som anslagits för allmänt bruk.

Sámi Giellagáldu är det nordiska yrkes- och resurscentret för samiska språk. Till dess uppgifter hör bland annat språkvård, språkutveckling, terminologiarbete, språknormering och namngivningsservice. Under de senaste åren har Norge, Sverige och Finland gemensamt finansierat Sámi Giellagáldus verksamhet. De norska och svenska myndigheterna har inte gett några officiella uppgifter om den framtida finansieringen av Giellagáldu.

Fram till sommaren 2018 finansierades Giellagáldu även med medel från EU:s Interreg-projekt. Åren 2015–2017 uppgick Giellagáldus totala finansiering till över 3 miljoner euro, varav Finlands andel var cirka 1 027 000 euro. Interreg-projektfinansieringen avslutades i maj 2018. Efter det har Sámi Giellagáldu fortsatt sin verksamhet med mindre ekonomiska resurser och mindre personresurser. Efter 2018 baserar sig finansieringen på det anslag på 84 000 euro som justitieministeriet redan i flera år har reserverat för Giellagáldu från Sametingets allmänna bidrag.

Enligt uppgift kommer justitieministeriet 2019 att anvisa 100 000 euro för språksamarbete i tillägg till ovannämnda 84 000 euro. Detta understödsbelopp som justitieministeriet beviljar Sametinget är av permanent natur och Sametinget kan använda det till Giellagáldus verksamhet.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 483/2018 rd

Med det anslag som Finland redan har anvisat för verksamheten kan den fortsätta i Finland under 2019. Med anslaget kan man till exempel avlöna en samisk språksekreterare för ett år samt en skoltsamisk, enaresamisk och nordsamisk språkarbetare för sex månader.

Till undervisnings- och kulturministeriets verksamhetsområde hör bland annat kultur, undervisning och vetenskap. Sålunda har undervisnings- och kulturministeriet inte möjlighet att direkt stöda Sámi Giellagáldu som verkar i anslutning till Sametinget. Ministeriet har främjat bevarandet och utvecklingen av de samiska språken genom att beakta det nationella uppdraget att ordna undervisning i samiska och samisk kultur samt forskning på högsta universitetsnivå vid finansieringen av Uleåborgs universitet. Utgående från detta uppdrag har Uleåborgs universitet beviljats cirka 600 000 euro om året under perioden 2017–2020. Uppdraget sköts av Giellagas-institutet vid Uleåborgs universitet. År 2012 överfördes forskningen och språkvården för samiska samt 1,5 årsverken till Giellagas-institutet från Institutet för de inhemska språken.

Dessutom kommer undervisnings- och kulturministeriet att anslå ett engångsbidrag till Giellagas-institutet vid Uleåborgs universitet för samiskt, och särskilt skoltsamiskt, språkarbete. Giellagas-institutet, som har den nationella uppdraget att undervisa och forska i samiska språk på universitetsnivå, strävar efter att driva ett nära samarbete med Sámi Giellagáldu.

Undervisnings- och kulturministeriet anser det vara viktigt att våra tre samiska språk, nordsamiska, enaresamiska och skoltsamiska, bevaras och förblir levande. Med tanke på bevarandet av de samiska språken och den samiska kulturen är det viktigt med ett språksamarbete över gränserna. Samarbetet bidrar till att de samiska språken förblir livskraftiga.

Finland är också med i en samnordisk arbetsgrupp som upprättats av Nordiska ämbetsmannakommittén för samefrågor (NÄS) och som koordineras av Norge. Arbetsgruppen ska försöka finna en permanent lösning för Sámi Giellagáldus organisationsmodell under våren 2019. Arbetsgruppen ska lämna in sitt förslag senast 1.5.2019. Därutöver kommer Finland att vara ordförandeland för Nordiska ämbetsmannaorganet för samiska frågor 2020 och strävar efter att främja de samiska språkens livskraft och Sámi Giellagáldus verksamhetsmål i samarbete med Sametinget.

Helsingfors 13.12.2018

Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen